

Kritieken en alternatieven

De Schuldenwet heeft veel draagvlak. Maar natuurlijk zijn er ook kritieken en alternatieve voorstellen.

- De meeste sceptici, maar eigenlijk ook het huidige kabinet, willen vooral **voortborduren** op het huidige stelsel. Lees [hier](#) waarom dat geen goed idee is.
- Sommigen zien de oplossing in beter **samenwerken**, bijvoorbeeld via convenanten. Natuurlijk, samenwerking is superbelangrijk! Maar wij vinden dat de kwaliteit van schuldhulpverlening niet afhankelijk moet zijn van samenwerking. En we willen dat zo weinig mogelijk partijen zich bemoeien met schuldhulpverlening.
- **‘Gemeenten kunnen dit niet.’** De initiatiefnemers van de Schuldenwet maken zich geen illusies over de huidige kwaliteit van de schuldhulpverlening in sommige gemeenten. Sterker nog, de Schuldenwet is vooral bedoeld om de gemeentelijke schuldhulp te verbeteren. De Wgs bestaat nog maar 10 jaar en is een hele dunne wet. Er staat in *dát* gemeenten schuldhulp moeten bieden, maar niet *hoe* (Klik op [Wgs](#) en *see for yourself*). Die beleidsvrijheid is funest. Er zijn bovendien geen geormerkte middelen. De kwaliteit en financiering van de schuldhulp is nu zeer afhankelijk van de kleur van college en gemeenteraad.

Daar komt bij dat gemeenten wel de verantwoordelijkheid hebben, maar nauwelijks bevoegdheden en doorzettingsmacht. Het is alsof je je [pief-paf-poef](#) moet roepen, omdat er geen munitie beschikbaar is. Voor het slagen van een traject zijn gemeenten afhankelijk van de medewerking van schuldeisers, rechtbank en bewindvoerders.

Door dit bij gemeenten te beleggen is er geen stelselwijziging nodig. Gemeenten hebben al de verantwoordelijkheid om schuldhulp te bieden. En ze hebben de ervaring en infrastructuur.

Vergelijkingen met de Jeugdwet, Wmo of (andere) decentralisaties in het sociaal domein gaan mank: schuldregeling is een relatief eenvoudig proces met een eenduidig doel. Bovendien willen we niet dat invoering van de Schuldenwet gepaard gaat met bezuinig, zoals bij de decentralisaties wel gebeurde.

De Schuldenwet geeft gemeenten meer bevoegdheden en duidelijke kaders, maar geen wezenlijk nieuwe taken. Het is vooral een kwestie van schrappen van taken zoals schuldeisers op afstand houden, wachten op akkoorden, adviesrecht-procedure, opstellen van verzoek dwangakkoord en Wsnp-verklaring, etc.

Gemeenten kunnen dit. Er zijn genoeg gemeenten die het met beperkte middelen wel goed doen. De vraag is ook: als gemeenten dit niet kunnen, wie dan wel? Commerciële partijen? Deurwaarders? Een landelijke overheidsorganisatie is wat ons betreft ook een optie, bijvoorbeeld zoals in Zweden waar incasso en schuldhulp in één organisatie zijn samengebracht. Maar dan heb je het wel over een stelselwijziging.

Tot slot, we vinden dat schuldhulpverlening een overheidstaak is.

- **‘Schuldeisers zijn minder goed af’.** In tegendeel! Lees [Schuldenwet beter voor schuldeisers](#). Schuldeisers krijgen *eerder* hun geld. En ze krijgen een groter percentage van hun vordering.

De [grootste schuldeisers](#) laten met [collectief schuldregelen](#) en [convenanten](#) zien dat zij bereid zijn akkoord te gaan met een schuldregeling als zij zien dat gemeenten de juiste berekeningen maken en gepaste hulp bieden. Het ligt voor de hand deze afspraken in de Schuldenwet vast te leggen, zodat ook andere schuldeisers moeten meewerken aan schuldregeling.

- **‘Hulpvragers willen keuzevrijheid’**, hoor je vooral vanuit de hoek van bewindvoerders. Maar hoeveel keuzevrijheid ervaart de hulpvrager die tot zijn oren in de stress zit, eigenlijk? Hij grijpt waarschijnlijk elk aanbod aan dat hij vindt op internet of in een flyer bij de voedselbank. Zéker als de bewindvoerder erbij vermeldt dat de gemeente de kosten betaalt. Het is beter als hij zich eerst meldt bij de gemeente. Daar zorgen ze voor een incassostop, en ze zorgen dat er vanavond brood op de plank is. Als de ergste stress

weg is – en er is beschermingsbewind nodig – dan adviseert en verwijst de schuldhulpverlener zijn klant naar een bekende, betrouwbare, lokale bewindvoerder. De klant maakt dan *zelf* een weloverwogen keuze.

Mooie bijkomstigheid: bewindvoerders zullen hun stinkende best doen om hun klant goed te helpen en samen te werken met de gemeente, zodat ze een volgende keer opnieuw een klant krijgen doorverwezen. Daar kan geen wettelijke voorschrift of keurmerk tegenop!

- **Deurwaarders moeten de regie krijgen.** Lees [hier](#) waarom dat geen goed idee is. Deurwaarders moeten vooral z.s.m. hun klanten naar de gemeente toeleiden.
- **‘De gemeente mag niet ingrijpen in eigendomsrecht’.** In feite doet de gemeente dat ook niet. De gemeente voert simpelweg de wet uit. Wanneer de gemeente dat niet goed doet, komt vanzelf de rechter in beeld. De rechter blijft dus onderdeel van het proces. We knippen hem er niet uit, maar verplaatsen het moment naar achteren in het proces, waardoor hij alleen nog maar in beeld komt als er écht een verschil van inzicht is tussen schuldeiser en schuldenaar/gemeente. Er is dus sprake van omgekeerde bewijslast. Dit is hoe wetgeving zich zou moeten ontwikkelen, volgens het [subsidiariteitsbeginsel](#).

NB. het voorstel is niet ingrijpender dan het door het kabinet omarmde voorstel voor een verplichte reactietermijn voor schuldeisers (niet-reagerende schuldeisers worden geacht akkoord te gaan met de schuldregeling).

- **‘Dit is een stelselwijziging.’** Nee hoor, dat valt alleszins mee. Zeker als je het vergelijkt met sommige andere wilde voorstellen. Als je goed kijkt is het vooral een papieren wijziging. Een herschikking van taken en bevoegdheden. Je formaliseert staande praktijken en afspraken. Je kopieert waardevolle artikelen uit de Wsnp en Wgs. Je schrapt ‘verkwisting’ uit het BW en je schrapt het adviesrecht. Gemeenten krijgen er geen wezenlijk nieuwe taken bij. Er vervallen werkzaamheden zoals de adviesrecht-procedure, dwangakkoord, Wsnp-verklaring, schuldbewind en Wsnp-bewind.

Er zijn een aantal alternatieve voorstellen gedaan. Deze staan echter nog in de kinderschoenen. Veel moet nog worden uitgewerkt. Er zijn veel aannames over of en hoe het in de praktijk gaat werken. Maar de belangrijkste onderdelen van de Schuldenwet zijn al beproefd! Er zijn nauwelijks nieuwe elementen waarvan we nog niet weten of en hoe het gaat werken.

- **‘Dit kost werkgelegenheid’.** Ja, in zekere zin klopt dat. Rechters, Wsnp-bewindvoerders en schuldbewindvoerders hebben minder of niets meer te doen. Overigens hadden deze beroepsgroepen de laatste jaren al veel minder instroom dan in het verleden. Een kritische ondergrens voor de kwaliteit van de dienstverlening is al min of meer bereikt.

Rechters hebben straks geen Wsnp-zaken meer en behandelen alleen nog zaken waarbij schuldeisers of schuldenaren in beroep gaan. Daar staat tegenover dat schuldenrechters en schuldenfunctionarissen bij de rechtbank een belangrijkere preventieve rol gaan spelen. Wsnp- en *Schuldbewindvoerders* kunnen zich weer meer gaan toeleggen op beschermingsbewind zoals velen van hen dat deden vóór 2014 (toen werd ‘verkwisting’ een grond voor bewind).

Niemand hoeft bang te zijn dat er straks geen werk meer is in deze sector. Gemeenten (en de partijen waar zij inkopen) staan te springen om goede financiële hulpverleners.

- **‘Mensen leren niets met een saneringskrediet’.** Wij zijn ervan overtuigd dat mensen juist *meer* leren bij een saneringskrediet. Ze hebben minder stress omdat ze nog maar 1 schuldeiser hebben en een vast bedrag per maand aflossen. Ze staan daardoor meer open voor budgetadvies. Ze hebben ook meer ruimte om problemen op andere leefgebieden aan te pakken. Bovendien is er een financiële prikkel om meer te gaan werken, want elke extra euro kunnen ze in eigen zak steken. Bij schuldbemiddeling en in de Wsnp is dat niet het geval. De Schuldenwet geeft de klant geen mogelijk om zich na de verstrekking van het saneringskrediet te onttrekken van budgetbeheer, budgetbegeleiding of andere vormen van hulpverlening.